

Rozbor činnosti a hospodaření Knihovny Jana Drdy Příbram za rok 2015

- Úvod

Knihovna Jana Drdy – příspěvková organizace města Příbram poskytovala v roce 2015 veřejné knihovnické a informační služby jako veřejná knihovna evidovaná na Ministerstvu kultury ČR (evidenční číslo 2294) a v souladu s ustanoveními Zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). V roce 2015 dostala od svého zřizovatele příspěvek 12 917 000 Kč. Z jiných zdrojů jsme obdrželi 1 101 000 Kč na zajištění regionálních funkcí a částku 263 000 Kč z dotačních titulů Ministerstva kultury ČR. Příjmy z vlastní činnosti byly v roce 2015 1 457 032,10 Kč.

Přehled přislíbených dotací:

Jan Drda Stoletý (1915 – 2015) MK ČR 80.000,- Kč (30% spoluúčast)

Podpora vzdělávání a rozvoje sociálně znevýhodněných rodin – MK ČR – 8.000,- (50% spoluúčast)

e-Reading v KJD – VISK 3 MK ČR 13.000,- Kč (30% spoluúčast)

Mobilní počítačová učebna a prezenční technika – VISK3 MK ČR – 112.000 Kč (30% spoluúčast)

Trénink paměti – Knihovna 21. století – MK ČR – 10.000,- Kč (50% spoluúčast)

Harmonizace věcných autorit pokračování – VISK 9 MK ČR – 40.000,- Kč (30% spoluúčast)

Dotace na Praxe pro mladé do 30 let – Úřad Práce Příbram – úhrada mzdových nákladů (prosinec 2014, leden 2015)

Obdržené dotace v Kč	2013	2014	2015
Ministerstvo kultury	88.000,-	102.000,-	263.000,-
Středočeský kraj	1.009.000,-	1.123.000,-	1.101.000,-
Úřad práce	50.000,-	265.155,-	52.461,-
Celkem	1.147.000,-	1.490.155,-	1.416.461,-

K 31. 12. 2015 byly úvazky v knihovně 30,05 pracovníka.

Knihovna prošla v roce 2015 několika organizačními a personálními změnami. V květnu 2015 byl odvolán ředitel organizace a knihovna pracuje v personálním provizoriu. Od 1. února je v platnosti nový Pracovní řád, od 1. srpna 2015 nový Organizační řád.

Rok 2015 byl rokem oslav. Uplynulo 100 let od narození významného příbramského rodáka spisovatele Jana Drdy. Jeho památku jsme uctili vydáním knihy Svět viděný zpomaloučka. V témže roce jsme oslavili 115 let od vzniku knihovny. Oslavy tohoto výročí se odrazily v činnosti knihovny v průběhu celého roku. Výraznou novinkou bylo „otevření“ Knihy do vlaku i do autobusu. Tyto knihovničky s volně přístupnou literaturou na autobusovém i vlakovém nádraží jsou vítány celou širokou příbramskou veřejností. Obdrželi jsme několik emailů s poděkováním za tuto novinku.

Rozběhl se i sociální program knihovny. Aktualizovaný ceník registračních poplatků nám umožňuje sociálně znevýhodněným čtenářům snížit na jejich žádost registrační poplatek. Stejně tak dobrovolníkům, kteří s námi pravidelně spolupracují, můžeme tento zvýhodněný poplatek za určitých podmínek nabídnout.

V roce 2015 jsme obnovili výpůjční pult, stoly a židle na pobočce Škola. Na pobočku Březové Hory jsme zakoupili nové vybavení „klubu“. Modernizovali jsme další část výpočetní techniky – mobilní počítačovou učebnu, počítače na internet ve Studovně a na Informačním centru. Koncem roku proběhla výměna plynových kotlů a částečná výměna oken v budově na nám. T. G. Masaryka.

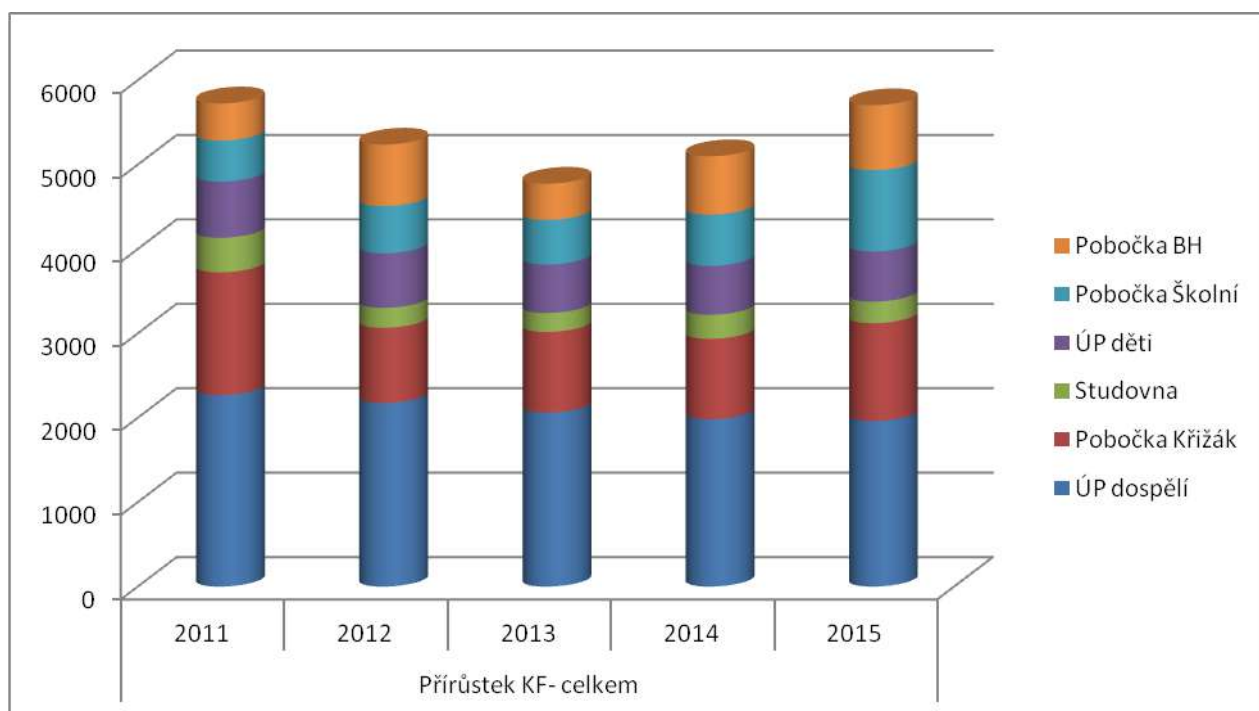
Přehled oddělení a poboček Knihovny Jana Drdy:	- Ústřední půjčovna pro dospělé
	- Ústřední půjčovna pro děti
	- Studovna
	- Pobočka Březové Hory
	- Pobočka Školní
	- Pobočka Křížák
	- Informační centrum
	- Bibliobox

V Knihovně Jana Drdy platí jedna registrace na všech těchto odděleních a pobočkách. 18. května 2015 byl ukončen provoz pobočky AN-Terminál.

- Knihovní fond

Celkový přírůstek knihovního fondu 5 868 knihovních jednotek tvoří 5 710 knih (tj. 111,9% roku 2014), 132 AV médií (75%), 4 elektronické zdroje a 22 pracovních pomůcek (275%, hlavně společenské hry pro dětská oddělení, 1 čtečka e-Reading a 2 tablety).

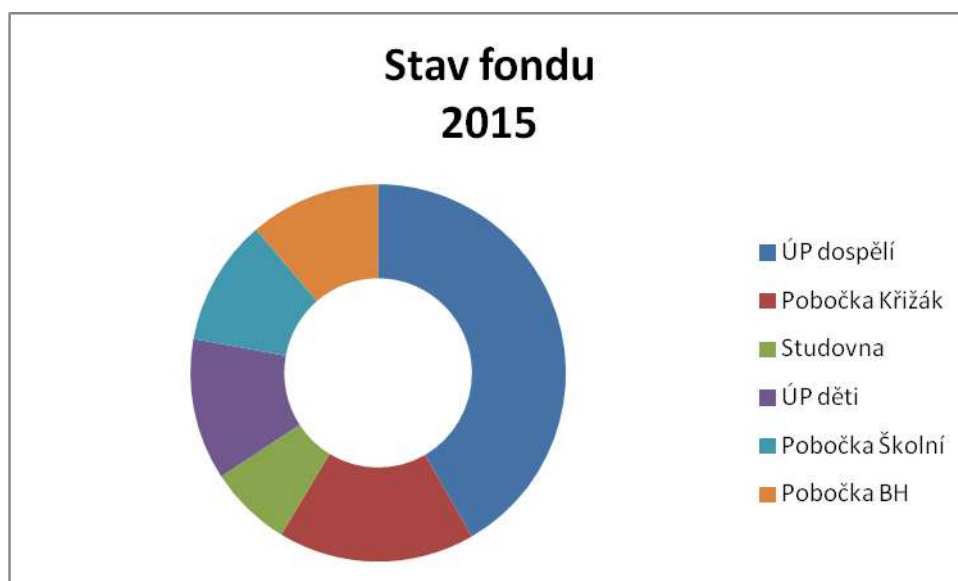
Koupí bylo získáno 4 752 svazků (4 034 v r. 2014), darem 444 sv. (812), náhradou 498 (257) a z grantu Česká knihovna 16 (49) svazků.

Obr. č. 1 – Přehled počtu přírůstků, nově zakoupených svazků v příslušných letech

Průměrná maloobchodní cena koupené knihy byla 262,03 Kč (261,67 Kč), průměrné náklady naší knihovny na 1 zakoupenou knihu byly 184,29 Kč (179,38 Kč). V průměru jsme tedy knihy kupovali s rabatem 29,67 %. Nakoupili jsme méně zlevněných knih, rabaty našich hlavních dodavatelů se pohybují od 28 do 38 %, ale nakoupili jsme i dražší publikace, které jsme si dříve odpírali.

Úbytek 4 860 k.j. je v roce 2015 nižší než v roce 2014 (7 422). V Ústřední půjčovně, kde proběhla revize fondu, bylo odepsáno 1 943 sv., další aktualizace byla provedena v oddělení pro děti na ZŠ Školní – 1 255 sv. Z výměnného fondu v majetku knihovny bylo vyřazeno 574 knih a některé převedeny do jiných oddělení. Revizí prošly též elektronické zdroje na Březových Horách, kde bylo odepsáno 83 k.j. . V Křížáku bylo vyřazeno 118 audioknih, většinou staré audiokazety.

Obr. č. 2 – Stav fondu podle umístění na jednotlivých pobočkách

	Stav knihovního fondu		
	2013	2014	2015
Knihy	126588	124367	125418
AV média	765	846	860
Elektronické zdroje	437	437	361
Pracovní pomůcky	37	45	64
CELKEM	127827	125695	126703

Katalogizační záznamy vytváříme v novém formátu MARC21. Pracovnice Oddělení akvizice, zpracování a ochrany knihovního fondu se zúčastňují školení, seminářů a e-learningových kurzů k této problematice, stejně tak i k novým katalogizačním pravidlům RDA.

Přispíváme a využíváme databáze Jmenné autority NK ČR a Souborný katalog ČR.

Pro zatraktivnění online katalogů doplňujeme záznamy obálkami knih a záznamy naučné literatury také obsahy knih, které stahujeme ze serveru obalky.knih.cz nebo sami skenujeme.

- Čtenáři – Výpůjčky – Návštěvnost (statistické ukazatele)

Obr. č. 3 – Složení návštěvnosti v roce 2015

Celkový počet čtenářů v roce 2015 byl 4 171, tj. 99% stavu loňského roku. Čtenáři mohou navštěvovat na svou průkazku všechna oddělení a pobočky po Příbrami. Umožňujeme také registraci tzv. „čtenářské rodiny“ – členům rodiny nabízíme zvýhodněnou cenu registrací. Zvýhodněná registrace je od roku 2015 též možná u čtenářů do 15 let ze sociálně znevýhodněných rodin na základě vyplněné žádosti (3 žádosti) a u dobrovolníků, kteří mají uzavřenou Smlouvu o dobrovolnické činnosti s KJD (4 smlouvy).

Přes téměř srovnatelný počet registrovaných čtenářů s rokem minulým a přes systematickou profilaci knihovních fondů klesl v roce 2015 počet výpůjček na 410 090 (429 119 v roce 2014).

Nejdůležitějším hlediskem je pro nás návštěvnost knihovny. Ta v roce 2015 byla 76 261 návštěvníků půjčoven. V porovnání s rokem 2014 (75 883) je to velmi dobrý výsledek i vzhledem k tomu, že bylo méně výpůjčních hodin. Ve druhé polovině prosince 2015 byla uzavřena oddělení v budově na náměstí TGM z důvodů výměny plynových kotlů a následně z důvodu výměny části oken.

Zároveň vzrůstá počet on-line návštěv. Čtenáři si sami ze svých domovů prodlužují výpůjčky, půjčují si elektronické knihy.

Také instalace biblioboxu je častým důvodem snížení statistických výsledků knihovny. Čtenáři knihu vrátí do biblioboxu, do knihovny znovu nepřijdou a další knihu si nepůjčí.

- Služby čtenářům (i elektronické)

Knihovna poskytovala kromě základních knihovnických služeb referenční služby, kopírovací služby, veřejný přístup k Internetu i formou wifi (volně přístupné připojení), služby pro nevidomé a zrakově postižené.

V roce 2015 jsme vyřizovali celkem 1 120 požadavků meziknihovní výpůjční služby – z toho bylo 610 požadavků z jiných knihoven a 519 požadavků jiným knihovnám. Bibliografických rešerší jsme zpracovali 33, do služby Ptejte se knihovny přišlo celkem 10 dotazů, přístupu do databází Anopress a ASPI využilo celkem 91 čtenářů.

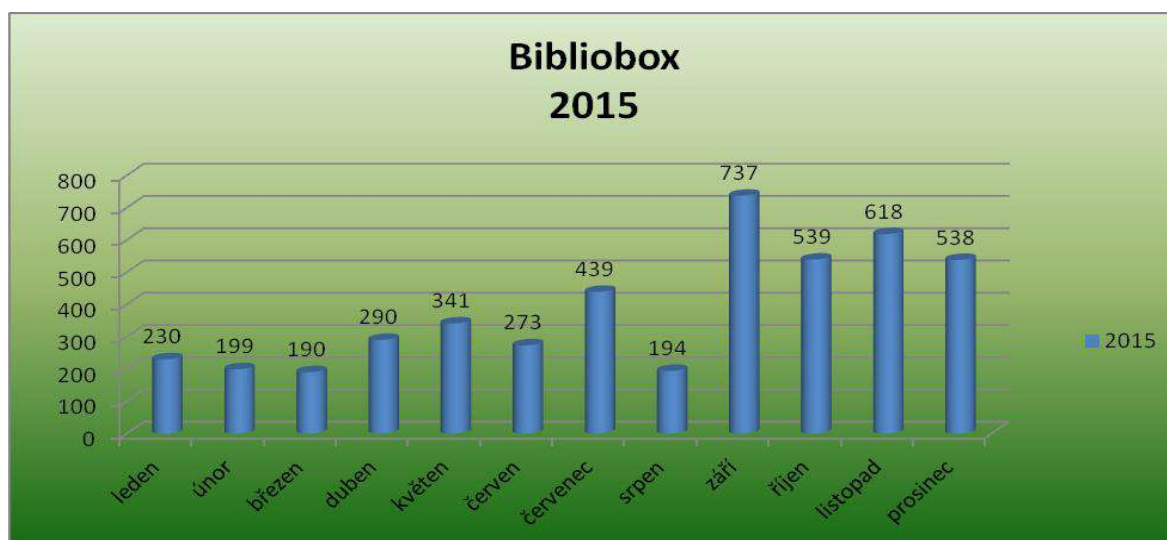
Knihovna půjčuje prostřednictvím portálu eReading elektronické knihy. Naši čtenáři mají možnost stáhnout si elektronické tituly z našeho katalogu Carmen na svá zařízení, chytré telefony nebo tablety s operačním systémem Android či iOS. Pokud taková zařízení nevlastní, mohou si čtečku elektronických knih půjčit v knihovně.

Tato služba je možná důvodem zvýšeného počtu přístupů do dvou on-line katalogů (30 032 mimo knihovnu) i počet vstupů do čtenářských kont (8 807 mimo knihovnu).

V dubnu 2015 KJD vydala ve spolupráci s nakladatelstvím Pistorius&Olšanská knihu Hanuše Jelínka Zpěvy sladké Francie, která je k dispozici k volnému stažení na webových stránkách knihovny <http://www.kjd.pb.cz/e-knihy>.

Knihovna provozuje tyto webové stránky: hlavní webové stránky, stránky pobočky Škola U knižořoutů, webové stránky Informačního centra, webové stránky pro knihovny E-kis a e-shop vydaných knih. Dále je knihovna prezentována na facebooku a twitteru.

Od prosince 2014 je v provozu bibliobox na náměstí 17. listopadu. Tento výrazně označený plechový box je určený pro vrácení knih půjčených z knihovny 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Knihy vyzvedáváme dvakrát týdně. Zde je pro ilustraci graf počtu vrácených knih přes bibliobox v roce 2015.

Obr. č. 4 – Využití biblioboxu na nám. 17. listopadu (vrácené knihy)

- Kulturně výchovná a vzdělávací činnost

V loňském roce došlo v Knihovně Jana Drdy ke změnám a reorganizaci práce. Od 1. září přípravu hlavních kulturně výchovných a vzdělávacích akcí vykonává nový tým pracovníků knihovny, který pracuje hlavně pod oddělením Studovna.

Významnou událostí byla oslava 100. výročí narození Jana Drdy. Toto výročí jsme oslavili vydáním knihy Svět viděný zpomaloučka. Slavnostního křtu knihy se 2. dubna 2015 zúčastnili představitelé Města, Středočeského kraje, zástupci rodiny Jana Drdy a mnoho dalších významných hostů.

12. září jsme „otevřeli“ Knihu do vlaku i autobusu. Na vlakovém i autobusovém nádraží jsou k dispozici regály, které doplňujeme ve spolupráci s dobrovolníky vyřazenými knihami. Cestující si mohou půjčovat bezplatně, nezávisle na otevírací době knihovny. Je na jejich rozhodnutí, zda knihu vrátí, přinesou jinou nebo více knih, které již přečetli.

1. října 2015 jsme slavili 115 let od založení veřejné knihovny v Příbrami. Slavnosti na dvoře knihovny se zúčastnila knihovnická i čtenářská veřejnost.

V sobotu 3. října 2015 se uskutečnilo slavnostní vyhodnocení 19. ročníku literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka, kterého se zúčastnila spisovatelka Radka Denemarková. Z vítězných prací mladých autorů od 12 do 23 let jsme jako každý rok vydali sborník. Generálním partnerem této akce je 1. SČV.

Knihovna se zapojuje do pravidelných celorepublikových akcí: Březen měsíc čtenářů; Noc s Andersenem; Knížka pro prvňáčka; Celé Česko čte dětem; Kamarádka knihovna; Týden knihoven.

Ústřední půjčovna pro děti organizuje pravidelná společná setkávání klientů Společnosti pro pomoc lidem s mentálním postižením, pobočka Křižák spolupracuje se Sjednocenou organizací slabozrakých a nevidomých SONS, rozváží knihy a audioknihy do domů s pečovatelskou službou, nemocným čtenářům. Při KJD pracuje klub „Bojujeme proti nudě“ (Březové Hory), loutkoherecká skupina

na pobočce Škola, Klub seniorů, Literární kroužek při Waldorfské škole. Pracovnice KJD dochází číst dětem na oddělení příbramské nemocnice.

Na lekcích informativní výchovy, které jsou určeny pro děti a mládež ve spolupráci se školami, jsme se zaměřili na využití moderních technologií.

Celkový počet kulturních a vzdělávacích akcí roce 2015 byl 811 s úhrnným počtem návštěvníků 14 749.

Při pořádání těchto akcí nám stále více pomáhají dobrovolníci. V roce 2015 odpracovali v KJD Příbram celkem 128 hodin hlavně při práci s dětmi.

Další vybrané kulturní a vzdělávací akce roku 2015:

Kurzy Trénink paměti

Cyklus besed a přednášek Měsíc pro duši

Den pro dětskou knihu

Společné podvečerní čtení rodičů, prarodičů a dětí

Literární podvečery s Terezou Boučkovou a Bedřichem Ludvíkem, Ivankou Devátou, Blankou Milfaitovou, Janem Bauerem, Ivou Pekárkovou

Listování s Michalem Viewegem

Dějiny umění – cyklus přednášek

Přednáška Příbramští voskaři

Projekt „Dospěje-li lenost k mozku, už je pozdě na rákosku“ – pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin

Křest knihy Jana Drdy Svět viděný zpomaloučka

Noc s Andersenem na Ústřední půjčovně pro děti

Noc s Andersenem na pobočce Březové Hory

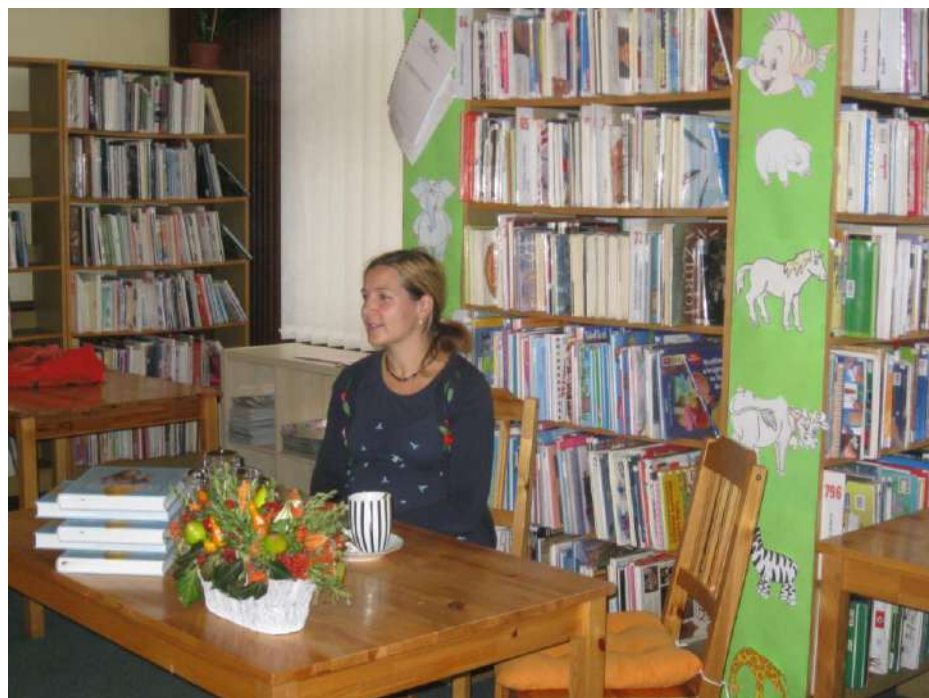
O genealogii přednáší Věra Khásová

*Vyhlášení výsledků soutěže
Hasiči pomáhají*

Společné podvečrní čtení rodičů, prarodičů a dětí – pobočka Škola

Marmeládová královna Blanka Milfaitová a představení její knihy Příběh opravdové vášně

Literární podvečer s Janem Bauerem

Literární podvečer s Terezou Boučkovou a Bedřichem Ludvíkem

„Všichni žijem v blázinci“ s psychiatrem MUDr. Radkinem Honzákem

Literární procházka – téma František Drtikol

Příbramsští voskaři (pro pobočku Křižák přednáší PhDr. Lenka Blažková)

Zahájení výstavy Hanuš Jelínek a Příbram

Den pro dětskou knihu

▪ Regionální funkce

Knihovna Jana Drdy je na základě Smlouvy o přenesení regionálních funkcí pověřenou knihovnou a obsluhuje prostřednictvím regionálních služeb knihovny na území bývalého okresu Příbram, část knihoven se nachází v okrese Beroun a část v okrese Praha-západ. Celkový počet registrovaných knihoven, které obsluhujeme v našem regionu je 156, z toho je 138 neprofesionálních, 15 profesionálních a 3 knihovny jiných sítí (Památník K. Čapka - Strž; Památník A. Dvořáka -Vysoká u Příbramě, Gymnázium Příbram). V roce 2015 požádala o zrušení knihovny obec Ohrobec a naopak se aktivovaly dvě knihovny v obcích Sádek a Starosedlský Hrádek.

Tato činnost je každoročně financována Středočeským krajem. Rozpočet ORS pro rok 2015 byl schválen ve výši 1,073 mil. Kč a ve 3. čtvrtletí navýšen o 28 tis. na celkovou částku 1,101 mil. Kč. Přepočtený počet pracovníků byl čerpán ve výši 2,58 úvazků. Oddělení prochází personálními změnami.

Celkový přírůstek VF byl 2689 svazků (2014=2608 sv.). Úbytek knih byl na obvyklé úrovni (průběžně vyřazovány multiplikáty ve VF KJD). Realizovali jsme revizi výměnného fondu. Ztráty byly mizivé - nedohledali jsme 26 svazků.

V roce 2015 jsme rozvezli do knihoven celkem 334 (2014=326) souborů s počtem svazků 16461 (2014 = 15921). Ujeto bylo 3996 km (2014=3883 km).

V systému Clavius REKS byla zrušena knihovna Ohrobec, nově přibyla knihovna Příbram Orlov a Stará Huť. Celkem k 31. 12. 2015 je napojeno na Clavius REKS při KJD Příbram 48 knihoven. Další neprofesionální knihovny mají lokální verzi AKS Clavius.

▪ Informační centra

Na Informačním centru oproti minulému roku stoupl prodej vstupenek, mírně poklesla návštěvnost. Tento pokles pravděpodobně zapříčinily podzimní opravy na hlavní budově, kdy byl provoz omezen. Celkem za rok 2015 Informační centrum obsloužilo 17633 návštěvníků. Na podzim došlo k celkové obměně všech čtyř počítačů sloužících návštěvníkům internetu.

Na Informačním centru – Autobusové nádraží Terminál byl 18. 5. 2015 ukončen provoz.

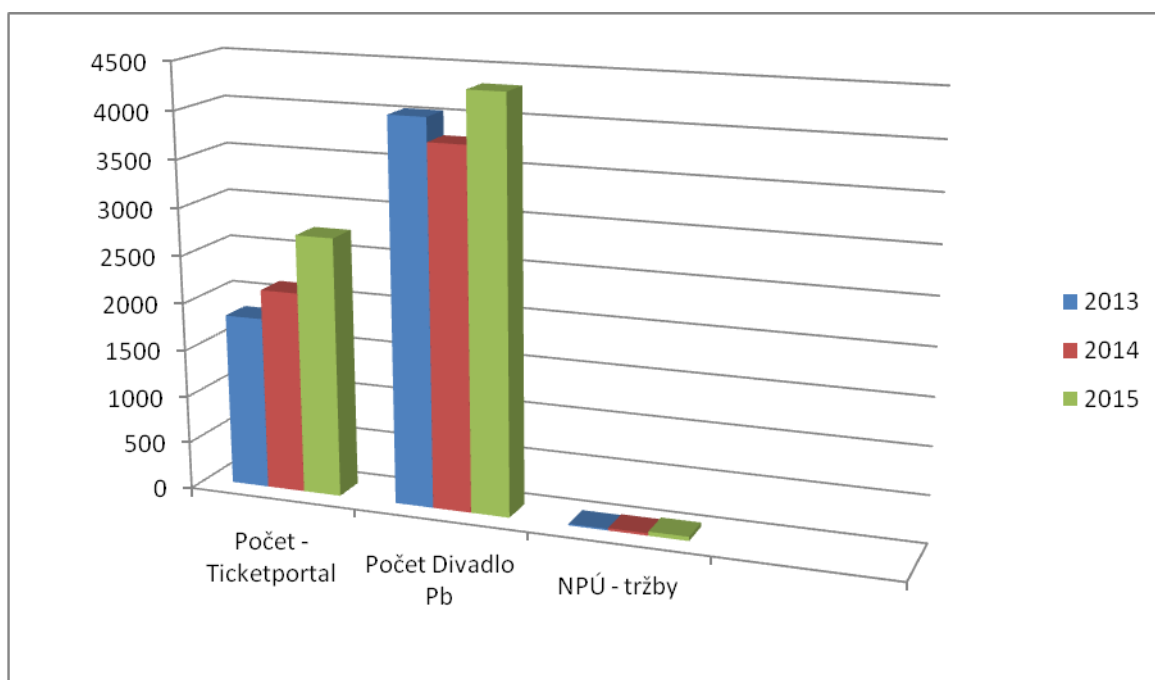
Tab. č. 1 Návštěvnost

	Počet návštěvníků					
Oddělení	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Informační centrum	14915	17237	18703	19717	18591	17663
Terminál	4054	5126	6738	9102	12069	4318
Celkem	18969	22363	25441	28819	30660	21981

Pozn. AN - Terminál pouze do 18.5.2015

Tab. č. 2 Poskytované služby na IC

Rok	ČB	Color	Fax	Ústní	Cizinci	Internet	Prodej	Online služby	Vstupenky	Celkem
2010	5111	614	1806	2152	118	3736	768	313	297	14915
2011	5277	567	1937	2386	80	3685	888	419	1998	17237
2012	4696	543	2337	2426	65	4214	920	423	3079	18703
2012	4899	606	1977	2738	89	4688	886	370	3464	19717
2014	5180	568	1781	2798	64	4006	851	471	2872	18591
2015	4975	615	1771	2412	51	3253	806	444	3306	17633

	2013	2014	2015
Počet ks - Ticketportal	1 826	2 135	2 745
Počet ks - Divadlo Pb	4 039	3 791	4 332
Počet ks - NPÚ	16	25	44

Obr. č. 5 – Přehled prodaných vstupenek na kulturní akce na Informačním centru v roce 201

▪ Vzdělávání

Zaměstnanci Knihovnického úseku se v roce 2015 zúčastnili 44 vzdělávacích akcí. 818 vzdělávacích hodin bylo mj. zaměřeno na literární témata, nová katalogizační pravidla, ale i na prevenci násilí na pracovišti nebo na komunikaci s uživateli se specifickými potřebami. Jedna pracovnice absolvovala rekvalifikační kurz.

Zaměstnanci Informačního centra navštívili tyto kurzy: Poznejte regiony, Trénink paměti, Zapomenuté brdské hrady IV., Zapomenuté Povltavské hrady, Školení MS Excel, Powerpoint, Prezence, Český systém kvality služeb, výuka angličtiny.

Knihovna Jana Drdy v Příbrami - knihovnický úsek

Přehled statistických údajů za rok 2015 v porovnání s rokem 2014			% plnění 2015/2014
ÚDAJ	ROK 2014	ROK 2015	
KNIHOVNÍ FOND (KF) celkem	124367	125418	101%
z toho audiovizuální média	846	860	102%
PŘÍRŮSTEK KF	5283	5868	111%
z toho AV media	176	132	75%
POČET UŽIVATELŮ	4198	4171	99%
z toho dětí do 15 let	1177	1159	98%
VÝPŮJČKY celkem	429119	410090	96%
z toho časopisů	61135	59278	97%
Výpůjčky knih - dospělým	269659	263602	98%
Výpůjčky knih - dětem	92342	82570	89%
Počet návštěvníků půjčoven	75883	76261	100%
Počet návštěvníků internetu	6401	5785	90%
Počet rezervací na knihy	3784	3850	102%
Počet kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost	822	811	99%
- návštěvníků na akcích	15120	14749	98%

Komentář: Knihovní fond je bez knih Středočeského kraje